

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 060-08-4/2021/11
Datum: 21. 4. 2021

P r e d l o g

Z A P I S N I K

33. seje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki se je začela 24. 3. 2021 in se po prekinitvi nadaljevala 29. 3. 2021 ob 13.00, prek aplikacije Cisco Webex Meeting.

Seja se je začela ob 24. 3. 2021 ob 11.00 in je bila zaradi tehničnih težav prekinjena ob 12.30; nadaljevala se je 29. 3. 2021 ob 13.00 in se končala ob 14.00.

Prisotni:

- predsednik: Branimir Štrukelj
- člani: Rajko Fajt, Dejan Crnek, dr. Matjaž Gams, dr. Branka Kalenič Ramšak, Janoš Kern, Bojan Režun, mag. Miroslav Ribič in Matjaž Švagan.

Odsoten: Tone Hrovat.

Ostali prisotni: Mateja Udovč (Državni zbor), Mojca Pečnik Ternovšek (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport), Peter Gulič (Ministrstvo za okolje in prostor), dr. Jože Rován in Damjan Omerzu (Planinska zveza Slovenije), Andrej Grah Whatmough (NS RTVS), Igor Kadunc (RTVS), Petra Bezjak Cirman (Svet delavcev RTVS), Uršula Menih Dokl (Ministrstvo za kulturo), Peter Kosmač (Sindikat kulturnih in umetniških ustvarjalcev RTVS), Tom Zalaznik (Sindikat delavcev radiodifuzije Slovenije), mag. Andraž Zgonc (Urad za mladino), Ana Černe (Mladinski svet) in Maja Kalin (Dijaška organizacija Slovenije).

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 32. redne seje komisije
 - Gradivo: predlog zapisnika.
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o planinskih poteh (ZPlanP-A), EPA 1713-VIII - skrajšani postopek
 - Gradivo: predlog zakona.
3. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2020, EPA 1722-VIII
 - Gradivo: predlog poročila.
4. Razno

Predlagana je bila razširitev dnevnega reda z naslednjo točko:

Delno poročilo o izvajanju Resolucije o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leta 2017, 2018 in 2019, EPA 1439 – VIII

- Gradivo: predlog poročila.

Predlog razširitve je bil sprejet (9 ZA, 0 PROTI).

Predlog dopolnjenega dnevnega reda;

1. Potrditev zapisnika 32. redne seje komisije
 - Gradivo: Predlog zapisnika.
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o planinskih poteh (ZPlanP-A), EPA 1713-VIII - skrajšani postopek
 - Gradivo: predlog zakona.
3. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2020, EPA 1722-VIII
 - Gradivo: predlog poročila.
4. Delno poročilo o izvajanju Resolucije o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leta 2017, 2018 in 2019, EPA 1439 – VIII
 - Gradivo: predlog poročila.
5. Razno.

Predlog dopolnjenega dnevnega reda je bil sprejet (9 ZA, 0 PROTI).

AD 1)

Predlog zapisnika je bil potrjen.

AD 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o planinskih poteh (ZPlanP-A), ki ga je skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Matejo Udovč po skrajšanem postopku predložila v obravnavo v Državni zbor. Predlog zakona opredeljuje dodatne ukrepe v podporo Planinski zvezi Slovenije (PZS) oz. pristojni planinski zvezi in planinskim društvom kot skrbnikom planinskih poti, s ciljem zagotoviti nemoteno uporabo obstoječih in vzdrževanih planinskih poti ter zaščito Knafelčeve markacije in drugih označb planinskih poti, ki so že dolgo v uporabi in ki zagotavljajo varnost pohodnikom. S predlagano novelo se vse pristojnosti glede regulacije markacistov, namesto pristojnemu ministrstvu za šport, dodelijo pristojni planinski zvezi. Predlog zakona dopolnjuje pravno podlago za izvajanje nalog PZS v zvezi z markacisti, in sicer določa pristojnosti PZS glede kategorizacije markacistov, določitve pogojev za vpis v evidenco markacistov in izvajanja usposabljanja ter preverjanja usposobljenosti, saj ima PZS za vse to potrebna znanja in praktične izkušnje. Po predlogu bo PZS določala tudi osebno opremo in zaščitno-tehnično opremo, ki jo uporabljajo markacisti za vzdrževanje in označevanje planinskih poti. Z novelo bo država PZS dolžna sofinancirati izvajanje programa usposabljanja in preizkusa usposobljenosti za markaciste. Nadalje predlog

omogoča občini, da za sofinanciranje vzdrževanja in označevanja planinskih poti sklene pogodbo neposredno s pristojno planinsko nevladno organizacijo, tako da sredstva nameni skrbniku planinski poti na njenem območju. Poleg tega tudi omogoča, da občina sofinanciranje vzdrževanja in označevanja planinskih poti sklene pogodbo neposredno s skrbniki planinskih poti na svojem območju. Predlog zakona določa obveznost ministrstva, pristojnega za turizem, da zagotavlja proračunska sredstva za vzdrževanje in označevanje planinskih poti.

Komisija je ugotovila, da kljub pozitivnemu mnenju ministrstva, pristojnega za šport, in pristojnega ministrstva za okolje in prostor, Vlada še ni sprejela mnenja, ker Ministrstvo za finance k predlogu še ni dalo pozitivnega mnenja. Komisija takšno neusklajenost resorjev znotraj Vlade ocenjuje za nesprejemljivo in kot odraz neupoštevanja področnih resorjev ter neodgovorno do reševanja omenjene problematike, povezane z varovanjem okolja in zaščite obiskovalcev gora. Pri tem se je seznanila s stališčem predstavnikov Planinske zveze Slovenije, ki predlog zakona podpira, saj je treba zaradi naraščajočega obiska gora nujno urediti stabilnejši način financiranja vzdrževanja in označevanja planinskih poti ter usposabljanja markacistov, saj zveza sama zaradi visokih stroškov ne more vzdrževati in razvijati višje ravni celotne planinske infrastrukture.

Komisija je podprla predlog zakona, ker zlasti z vidika financiranja nadgrajuje ureditev vzdrževanja planinskih poti in omogoča stabilnejšo podlago za nadaljevanje usposabljanja markacistov. Ocenila je, da se z vzdrževanjem in pravilnim označevanjem omogoča nadzor nad posegi v naravni prostor v sredo- in visokogorju zaradi množičnosti obiskovalcev, obenem pa se ohranja varnost planinskih poti. Komisija poudarja nujnost ustreznega kompromisa med zavzemanjem za razvoj gorskega turizma in ohranjanjem gorskega ekosistema, za to pa je treba predvideti tudi ustrezen način in obseg državnega financiranja.

Komisija je sprejela (9 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

- **Komisija podpira predlog zakona.**

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD 3)

Komisija je obravnavala Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2020, ki ga je Nadzorni svet RTV Slovenija predložil v obravnavo Državnemu zboru. Leta 2020 je Nadzorni svet RTV Slovenija (v nadaljevanju: NS) spremljal poslovanje zavoda, ki je temeljilo na financiranju po dvanajstinah, na finančnem, kadrovskem in investicijskem področju z medletnimi poročili, skupaj z analizo gibanja kazalnikov poslovanja. Komisija se je pri tem seznanila z menjavami članov NS, imenovanih za mandatno obdobje 2018–2022, ki ga sestavlja 11 članov, in jih imenujeta Državni zbor (5 članov), Vlada (4 člane), 2 pa na neposrednih volitvah izvolijo zaposleni na RTVS, ter problematiko sprejemanja finančnega načrta za 2020. Finančni načrt za leto 2020 ni bil sprejet, zato je bilo financiranje delovanja RTVS za leto 2020 določeno po dvanajstinah finančnega načrta za leto 2019. NS je sprejel tudi Letno poročilo RTVS. Leta 2019 je zavod ustvaril presežek prihodkov nad odhodki iz tržne dejavnosti v višini 17.175.859 evrov, ki je bil porabljen za pokrivanje presežka

odhodkov nad prihodki iz opravljanja javne službe v višini 20.376.308 evrov. NS se je med drugim seznanil tudi z izračunom programskih deležev po Zakonu o medijih in Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah, s seznamom slovenskih avdiovizualnih del ter podatki o doseganju deležev slovenske glasbe v programih Radia Slovenija za leto 2019. Komisija je pridobila tudi informacijo o plačevanju prispevka RTVS. Februarja 2020 je vodstvo RTVS k razjasnitvi stanja pozvalo 8691 odjemalcev oz. plačnikov električne energije. 36.128 zavezancem, ki za leto 2019 niso poravnali prispevka, so bili poslani opomini, sledilo je 33.049 odločb o obveznosti plačila v vrednosti 3 milijonov evrov; do konca avgusta je bilo plačanih 35 % odločb, septembra je bilo izdanih 4950 davčnih izvršb v skupni vrednosti prek 700 tisoč evrov. NS je obravnaval tudi problematiko zaposlovanja za leto 2018 in se seznanil s sprejetim odzivnim poročilom generalnega direktorja na ugotovitve notranje revizije zaposlovanja za leto 2018. Skupaj s poročilom o finančnih posledicah ugotovljenih pomanjkljivostih in neskladij revizije je omenjena dokumenta NS posredoval v obravnavo Programskemu svetu RTVS. NS se je seznanil tudi s poročilom vodstva o 56 odprtih sodnih delovnih sporih in poročilom o številu zaposlenih, iz katerega je razvidno, da 994 zaposlenih ni izpolnjevalo izobrazbenih pogojev za delovno mesto.

Komisija se je seznanila tudi z odzivom generalnega direktorja RTVS, ki je zlasti opozoril na aktualni status RTV. Kot pomembno vprašanje je izpostavil, ali bo moč ohraniti sedanjo javno RTV ali pa bo treba njeno delovanje zmanjšati zaradi finančnih razlogov. Izpostavil je vprašanje, kakšno RTV Slovenija sploh želi imeti. Leta 2012, ko je bila določena sedanja višina prispevka RTV, je celotni prihodek znašal 0,36 % BDP, leta 2019 le še 0,25 %; to pomeni 44 % racionalizacijo delovanja. RTVS je število zaposlenih in trajnih sodelavcev zmanjšala za več kot 10 %, zmanjšali so se tudi programski stroški. RTVS vsaj od 2008 ni poslovala pozitivno iz osnovne dejavnosti, v povprečju je imela do leta 2016 okoli 6 milijonov evrov dodatnega denarja iz naložb 1998 in 1999 na račun prodanih delnic. Ministrstvo za kulturo pa naj bi predlagalo celo zmanjšanje prihodkov, in sicer za 3 %, namenjenih STA, in 5 % za podporo medijem, ter z izločitvijo Oddajnikov in zvez. Prihodki bi se na ta način zmanjšali od 7 do 10 milijonov evrov. Dodal je, da bi napovedana sanacija finančnega stanja z zmanjšanjem števila zaposlenih lahko ogrozila program za uresničevanje javnega interesa. Problem so tudi nezadostne, a nujne investicije v posodabljanje avdiovizualne infrastrukture. Delovanje RTVS so po njegovem pretresale tudi menjave članov NS in Programskega sveta ter posledično poskusi in dokončna menjava vodstva RTVS.

Komisija se je seznanila z mnenjem predsednika Programskega sveta, ki je delo RTVS in zaposlenih za leto 2020 ocenil kot pozitivno, še zlasti v nastalih razmerah zaradi pandemije, programsko-produkcijske prilagoditve so bile med uporabniki RTVS dobro sprejete.

Komisija se je seznanila z opozorili predstavnikov zaposlenih, ki se soočajo s pritiski politike, ki s spremembami vodstvenih organov poskuša vplivati na uredniško politiko in delo novinarjev. Delo zaposlenih na RTVS je še dodatno otežila pandemija, obenem pa zaposleni pričakujejo, da jim bodo izplačane vse pravice iz naslova t. i. protikoronskih ukrepov in da bodo izpolnjene vse zahteve iz stavkovnega sporazuma glede postopnega povišanja plačnih razredov.

Komisija je v razpravi zelo pozitivno ocenila delovanje RTVS kot pomembne nacionalne televizijske in radijske hiše. Opozorila je, da je RTVS javna dobrina in njena vloga po obsegu in različnosti vsebin posebnega kulturnega in nacionalnega pomena nenadomestljiva. RTVS je izjemnega pomena za slovensko kulturo predvsem z vidika snemanja in arhiviranja kulturno-umetniške dediščine manj znanih avtorjev. Kot pomembnega je izpostavila odnos zaposlenih do opravljanja javne službe, saj so kljub oteženim razmeram zaradi pandemije novinarsko in produkcijsko delo opravljali strokovno in kakovostno. Komisija kot nesprejemljivo ocenjuje poskuse političnega vplivanja na uredniško politiko in pritiske na novinarje, trenutno razmerje med politiko in mediji se kaže v obliki boja za usmerjanje javnega mnenja. Ne glede na različne kritike pa je RTVS s svojimi programskimi vsebinami dobro sprejeta med svojimi uporabniki, gledalci in poslušalci. Komisija je ponovno posebej opozorila na velik nacionalni pomen RTVS, ki opravlja javno službo z namenom zagotavljanja demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb državljanov, zato je ustanoviteljica dolžna zagotoviti ustrezna sredstva. Njena programska avtonomija je pomembna z vidika neodvisnega ustvarjanja različnih vsebin - od informativnih, analitičnih in preiskovalnih do strokovnih in umetniških oddaj, zato je temu primerno treba zagotavljati možnosti za razvoj različnih področij.

Komisija je glasovala v nadaljevanju seje (29. 3. 2021) in sprejela (7 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

- **Komisija se je seznanila s poročilom.**

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD 4)

Komisija je v nadaljevanju 33. redne seje, 29. 3. 2021, obravnavala Delno poročilo o izvajanju Resolucije o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leta 2017, 2018 in 2019, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Delno poročilo je sestavljeno iz uvodne predstavitve podlage, opisa priprave, splošne ocene Urada za mladino in statistike, Poročila o izvajanju izvedbenega načrta Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leto 2019, Vmesne evalvacije Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 in Ocene Mladinskega sveta Slovenije o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022. Predstavnik pristojnega ministrstva oz. Urada za mladino je ob tem pojasnil, da je to devetletni program, po katerem se posamezni ukrepi izvajajo čez celotno obdobje, nekateri so bili že izvedeni in cilji izpolnjeni, nekateri se izvajajo, nekateri pa se še bodo.

Komisija se je seznanila s splošno oceno po posameznih področjih nacionalnega programa za mladino. Na področju izobraževanja je bilo izvedenih mnogo ukrepov in veliko njih financiranih iz Evropskih strukturnih skladov. Po mednarodnih primerjalnih raziskavah naj bi bili slovenski mladi dobro uvrščeni. V letih 2017–2019 je bil narejen tudi pomemben napredek na sistemskem področju, predvsem z vajeništvom, na področju visokega šolstva itn., ki ustrezno deluje v smeri povezovanja trga dela in izobraževanja. Na področju zaposlovanja naj bi se zaposlovanje mladih izboljšalo,

vendar pa je pandemija COVID-19 to populacijo najbolj prizadela, saj običajno delajo v najbolj fleksibilnih oblikah dela, kot je to delo za določen čas, delo po podjemni/avtorski pogodbi, študentsko delo itd. Na področju zdravja in dobrega počutja mladih so trendi pozitivni, sredstva so v veliki meri usmerjena v preventivne programe. Narašča zavedanje mladih o zdravem življenjskem slogu, vendar pa se na drugi strani močno krepijo problemi v zvezi z duševnim zdravjem mladih. Mladi namreč zelo občutijo stres v zvezi s pritiski, ki jih doživljajo v izobraževanju in pri delu. Na področju bivanjskih razmer mladih so v letih 2017 in 2019 ukrepi umanjali, po sprejemu novega Nacionalnega stanovanjskega programa so bili sprejeti nekateri sistemski in pilotni ukrepi, rezultatov pa še ni. Glede mladinskega sektorja je bilo prek Urada za mladino izvedenih več ukrepov, kot npr.: Javni poziv za sofinanciranje mladinskega dela, NPK Mladinski delavec, Rastimo skupaj, s katerimi se spodbuja mladinsko delo med lokalnimi skupnostmi, Javni razpis Zaposlitev v mladinskem sektorju, Javni razpis Aktivno državljanstvo za krepitev kompetenc mladih itd.

Komisija je ugotovila, da naj bi bilo za ukrepe 2017 namenjenih okrog 212 milijonov evrov, leta 2018 okrog 148 milijonov evrov in 2019 okrog 142 milijonov evrov.

Komisija se je seznanila tudi z oceno Mladinskega sveta Slovenije (MSS) glede izvajanja ukrepov in doseganjem ciljev iz Nacionalnega programa za mladino 2013–2022 v obravnavanih letih. MSS ugotavlja, da Izvedbeni načrt Nacionalnega programa za mladino za leta 2017–2019 vsebuje nekatere izboljšave, ki so nastale po lanski oceni triletnega izvajanja, vendar naj bi še vedno pomanjkljivo sledil zastavljenim ciljem iz resolucije. MSS tako opozarja na odsotnost ustreznih analiz o položaju mladih, saj mladinska politika pogosto ne odraža dejanskih potreb mladih in se ne ukvarja z dejanskim položajem mladih v družbi. Slovenija na nacionalni ravni nima sistemsko urejenega spremljanja položaja mladih, dejanske potrebe mladih niso pravilno identificirane; neustrezno in pomanjkljivo je spremljanje izvajanja programa in njegovih učinkov, zato se ne izvajajo izboljšave posameznih ukrepov oz. prilagoditve ukrepov dejanskemu položaju mladih, zlasti zaradi sprememb družbeno-ekonomskih razmer. Predstavnica je izpostavila odsotnost medsektorskega sodelovanja in vključevanja različnih deležnikov na nekaterih resornih ministrstvih, ki mladinski sektor in njegove deležnike ne prepoznavajo v zadostni meri kot relevantne pri oblikovanju, načrtovanju in izvajanju posameznih ukrepov, nanašajoč se na mlade in mladinske organizacije. MSS v svoji oceni izpostavlja nekatere ključne izzive, in sicer na področjih zaposlovanja, bivanjskih razmer in duševnega zdravja mladih. Brezposelnost med mladimi ostaja visoka, bivanjska problematika je trenutno najbolj akutno področje osamosvajanja mladih, javnih najemnih stanovanj ni, tržne cene so previsoke, krediti pa mladim brez zaposlitve za nedoločen čas skorajda nedosegljivi. Duševno zdravje je v Sloveniji še vedno premalo naslovljeno in sistemsko urejeno področje. Posledice slabo obravnavanega in nereguliranega področja občutijo tudi mladi, ki se ob svojem vstopu v samostojno življenje srečujejo še z mnogimi drugimi izzivi, kot so iskanje primerne zaposlitve in stanovanja, nezmožnost osamosvojitve, revščina, težke družinske razmere, stigma zaradi pripadnosti različnim manjšinam oz. deprivilegiranim skupinam v družbi. V zadnjem času pa je vpliv ukrepov ob pojavu koronavirusa še dodatno poslabšal socialni položaj in duševno zdravje mladih.

Komisija se je seznanila tudi s priporočili in izpostavila naslednja: zagotoviti zadostna in kontinuirana finančna in kadrovska sredstva za izvajanje programa, postaviti omejen nabor ključnih strateških priorit, ki so jasno formulirane in utemeljene na

podlagi izvedenih analiz in ocen stanja, okrepiti položaj in pristojnosti koordinatorjev za izvajanje nacionalnega programa za mladino ter jim zagotoviti organizacijsko, kadrovsko in vodstveno podporo za nemoteno izvajanje ukrepov ter jim zagotoviti popoln pretok informacij, ki so relevantne za izvedbo ukrepov programa, uskladiti dinamiko in način poročanja med sektorskimi programi in nacionalnim programom za mladino, okrepiti sodelovanje mladih in njihovih predstavnikov z javnimi oblastmi na področju oblikovanja in izvajanja programa na vseh področjih, okrepiti sodelovanje med nacionalnimi oblastmi in lokalnimi ravnmi, ko gre za izvajanje ciljev nacionalnega programa in okrepiti informiranje koordinatorjev programa znotraj različnih ministrstev, vladnih služb in drugih organov z aktivnostmi drugih resorjev ter okrepiti stike med njimi.

Komisija je podprla opozorila MSS in dodala, da poleg vseh omenjenih izziv, s katerimi se mladi srečujejo in ki vplivajo na nezadovoljiv položaj mladih v Sloveniji, obstaja še vrsto drugih negativnih vplivov, kot so npr. različna spletna omrežja. Obenem pa se mladi pri iskanju prve zaposlitve srečujejo še z dodatnimi omejitvami in preprekami, zato bi morala država sistemsko podpreti vključevanje še šolajočih se mladih v delovne in raziskovalne procese v raziskovalno-inovacijski in gospodarski sektor. S tem bi se jim tudi omogočilo hitrejšo vključitev na trg delovne sile in spodbudile karijerne priložnosti.

Komisija je tudi opozorila, da je treba vzpostaviti dodatne mehanizme za izvajanje programskih ukrepov oz. ciljev ter jih spremljati z evalvacijami, na podlagi katerih bo mogoče oblikovati nov nacionalni program z realno finančno oceno za njegovo izvedbo, pri čemer pa morajo biti vključeni vsi deležniki na področju mladinske politike.

Komisija je sprejela (7 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

- **Komisija se je seznanila s poročilom.**

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD) 5

Člani komisije so razpravljali o pobudi člana komisije Janoša Kerna glede možnosti o sprejemu Zakona o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju kulture in raziskovalno-razvojne dejavnosti, ki zaradi menjave Vlade v letu 2020 ni bil sprejet, in dopolnitvi Zakona o trgovini glede odprtosti trgovin do 200m² v času epidemije. Člani so se seznanili tudi s pobudo člana komisije dr. Matjaža Gamsa, da se predlogi iz publikacije Prvi ukrepi na podlagi Bele knjige o strokovnem varovanju okolja pripravijo v obliki pobud in predloži v potrditev na sejo Državnega sveta in naslovi na pristojna ministrstva.

Sekretarka
mag. Damijana Zelnik, l.r.

Predsednik
Branimir Štrukelj, l.r.